

Την πολιτική του δήμου Νέας Ιωνίας να εφαρμόζει τις Καλλικρατικές - μνημονιακές επιταγές στην τοπική αυτοδιοίκηση, καταγγέλλει με ανακοίνωσή της η δημοτική κίνηση «Εκτός σχεδίου», με αφορμή το χαράτσι των «διδάκτρων» που επέβαλε η δημοτική αρχή ως τρόπο πληρωμής για τους καθηγητές που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στο δημοτικό ωδείο.

ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΕ ΑΝΤΙΤΙΜΟ:

Θέση της Εκτος Σχεδίου για το θέμα

Εισαγωγή

Τα χρόνια της καπιταλιστικής κρίσης και των μνημονιακών πολιτικών αλλά και νωρίτερα (αν θυμηθούμε τα παλαιότερα προγράμματα stage που εκτιμάται ότι απασχολήθηκαν πάνω από 120.000 εργαζόμενοι), έχει ξεκινήσει μία προσπάθεια για να περάσουν και να εμποδωθούν από την κοινωνία **νέα μοντέλα εργασιακών σχέσεων** τόσο στον δημόσιο όσο και στο ιδιωτικό τομέα. Στον χώρο της **ΕΟΚ και της ΕΕ** οι κατευθύνσεις αυτές αποκτούσαν συγκεκριμένη προγραμματική κατεύθυνση ήδη με τη **«Λευκή Βίβλο» του Ντελόρ το 1993**.

Όλες οι σύνοδοι κορυφής από το '94 και μετά, ασχολούνταν με αυτό το ζήτημα που αποτελούσε ιδιαίτερο κεφάλαιο της ΟΝΕ και του Μάαστριχτ, για να κορυφωθεί με τη **σύνοδο της Λισσαβόνας το 2000**, που καθόριζε σαν στόχους, τη μείωση του μισθολογικού κόστους εργασίας και τη μείωση των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση με δραματικές συνέπειες για τα ασφαλιστικά ταμεία των εργαζόμενων και των συνταξιούχων. Παράλληλα **επινοούσε την έννοια και την πολιτική της λεγόμενης ελασταςφάλειας, καταργώντας βασικά δικαιώματα της εξαρτημένης εργασίας**.

Θεσμικό Πλαίσιο

Ας επικεντρωθούμε όμως λίγο στις αλλαγές που έχουν προκύψει στις εργασιακές σχέσεις στους Δήμους που μετά των Καλλικράτη και τους μνημονιακούς νόμους έχουν μετατραπεί σε τοπικό κράτος, έχοντας αποκτήσει ένα μεγάλο εύρος αρμοδιοτήτων. Για να μπορέσουμε όμως να δούμε τα πράγματα πιο σφαιρικά, θα πρέπει να έχουμε υπόψη και τα στοιχεία εκείνα κάτω από τα οποία διαμορφώνεται η κατάσταση και η πολιτική στους Δήμους. Σημαντικό ρόλο σε αυτό παίζουν:

- Η πολύ μεγάλη μείωση χρηματοδότησης από το κεντρικό κράτος σε συνδυασμό με την υποχρέωση κατάρτισης και εκτέλεσης ισοσκελισμένων προϋπολογισμών και συμμόρφωσης με το Οικονομικό Παρατηρητήριο των ΟΤΑ.
- Η χρηματοδότηση μέσω ΕΣΠΑ - Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης και ειδικών χρηματοδοτικών εργαλείων.
- Οι εργασιακές σχέσεις (απολύσεις διαθεσιμότητες, ΚΟΧ, ωφελούμενοι, Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις), η ιδιωτικοποίηση - ανταποδοτικότητα - εμπορευματοποίηση υπηρεσιών με ταυτόχρονη διάλυση του κοινωνικού τομέα.

Επειδή όμως όλα τα παραπάνω δεν αποτελούν αποτέλεσμα κάποιου φυσικού και αναπόφευκτου φαινομένου, θα πρέπει να αναζητήσουμε τα αίτια της κατάστασης αυτής σε ένα **συγκεκριμένο πλέγμα αποφάσεων και κατευθύνσεων** που συγκροτείται από:

- τον Καλλικράτη, ως θεσμική βάση εφαρμογής των μνημονίων και «εργαλείο» οργανικής σύνδεσης των δήμων στο μοντέλο διακυβέρνησης της ΕΕ και εφαρμογής των πολιτικών της,
- την προσπάθεια υπέρβασης της καπιταλιστικής κρίσης προς όφελος του κεφαλαίου,
- τις κατευθύνσεις που θέτει η ΕΕ με τα διάφορα εργαλεία και προγράμματα «αντιμετώπισης της ανεργίας» μέσω ΕΣΠΑ,

- το ρόλο του δημόσιου χρέους,
- τα μνημόνια και τους νόμους τους.

Από την Μόνιμη και Σταθερή δουλειά, στους Συμβασιούχους, στους Ωφελούμενους και στους Εργαζόμενους με Αντίτιμο

Για να μπορέσουμε να δούμε καλύτερα τις αλλαγές που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια στο θέμα των εργασιακών σχέσεων στο δημόσιο τομέα, αλλά και **ειδικότερα στους ΟΤΑ**, θα αναγκαστούμε να προχωρήσουμε στην αναφορά και παράθεση **νόμων και άλλων νομοθετημάτων** που μπορεί να είναι κουραστική, αλλά έχει την σημασία της, γιατί **μέσα από αυτά ουσιαστικά αναδεικνύονται οι προθέσεις και η πολιτική του νομοθέτη.**

Ήδη από το 2007 και τον νόμο 3584 (άρθρο 205, παράγραφος 1), προβλέπεται ότι «*οι ΟΤΑ επιτρέπεται να απασχολούν προσωπικό με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για την αντιμετώπιση εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών*», ενώ στο ίδιο άρθρο στην παράγραφο 2 αναφέρεται ότι «*ειδικά το προσωπικό που προσλαμβάνεται για κάλυψη αναγκών ανταποδοτικού χαρακτήρα δεν υπάγεται στη διαδικασία έγκρισης της Π.Υ.Σ. 33/2006*». Η συγκεκριμένη Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου (Π.Υ.Σ.) έχει τίτλο «*Αναστολή διορισμών και προσλήψεων στο Δημόσιο Τομέα*» και ανέστειλε τότε (τέλος του 2006) τους διορισμούς και τις προσλήψεις μέχρι το τέλος του 2007.

Βλέπουμε λοιπόν ότι ακόμα και πριν την εποχή των μνημονίων, η κατεύθυνση ήταν η **αντικατάσταση του μόνιμου προσωπικού στους ΟΤΑ από συμβασιούχους.** Ένας τρόπος για να «ξεκολλήσουμε» από την, έως ένα σημείο κατοχυρωμένη, αντίληψη της μόνιμης και σταθερής δουλειάς (που πλέον με νόμο απαγορεύεται) και να προχωρήσουμε σε πιο ευέλικτες εργασιακές σχέσεις. Επιπρόσθετα, ήδη από το 2007, μπαίνει στην νομοθεσία ο όρος του ανταποδοτικού χαρακτήρα για την πρόσληψη προσωπικού.

Στην πράξη αυτό που στην πραγματικότητα έγινε, είναι να παγώσουν από τότε οι προσλήψεις προσωπικού και **οι πάγιες και διαρκείς ανάγκες των ΟΤΑ**, που με την πάροδο των χρόνων εξαιτίας του συνεχώς μειούμενου προσωπικού αλλά και εξαιτίας των συνεχώς αυξανόμενων αρμοδιοτήτων που προβλέπονταν τόσο στον «Καποδίστρια» όσο και στον «Καλλικράτη», **να καλύπτονται με την πρόφαση των εποχικών ή άλλων περιοδικών ή πρόσκαιρων αναγκών.** Τρανταχτό παράδειγμα αυτής της παγιωμένης κατάστασης είναι η υπηρεσία καθαριότητας κάθε Δήμου, μία υπηρεσία που βασίζεται στην ανταποδοτικότητα και που σε όλους τους δήμους της χώρας η πρόσληψη συμβασιούχων είναι η συνήθης πρακτική για την κάλυψη των μεγάλων πάγιων και διαρκών αναγκών λειτουργίας της.

Όπως είναι αναμενόμενο η πολιτική αυτή δεν είναι τυχαία και ήρθε να στηριχθεί και με τον νόμο 4071, του 2012 (**ενσωμάτωση Ευρωπαϊκής Οδηγίας**), όπου στο άρθρο 12 με τίτλο «**Θέματα προσωπικού ΟΤΑ**» και συγκεκριμένα στην παράγραφο 14 (όπως αυτή τροποποιήθηκε από τον ν.4257, άρθρο 10), αναφέρεται ότι για την έγκριση προσωπικού ορισμένου χρόνου σύμφωνα με τον παραπάνω νόμο αλλά και «*συμβασιούχων αμιγώς αμειβομένων από την καταβολή αντιτίμου υπό τη μορφή διδάκτρων*» απαιτείται Κοινή Υπουργική Απόφαση. Και φυσικά για αυτές οι προσλήψεις «**δεν υπόκεινται στον περιορισμό** της παρ. 3 του άρθρου 37 του ν. 3986/2011, όπως ισχύει κάθε φορά». Αυτό που δεν ισχύει δηλαδή είναι ο περιορισμός **των ετήσιων προσλήψεων που επέβαλε ο νόμος «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012–2015».**

Η ΕΕ μέσα από την Ευρωπαϊκή Οδηγία έρχεται να προσθέσει τον όρο «**συμβασιούχοι αμιγώς αμειβόμενοι από την καταβολή αντιτίμου**». Μία κατηγορία εργαζομένων στους ΟΤΑ που, τυχαία, έχει το «προνόμιο» να μην υπόκειται στους περιορισμούς για προσλήψεις του Μεσοπρόθεσμου. Η κατεύθυνση λοιπόν που δίνεται είναι σαφής. **Μπορείτε να προσλαμβάνεται προσωπικό, μόνο αν φροντίσετε να εισπράττεται αντίτιμο για αυτό.**

Στην πράξη **ο κάθε Δήμος μπορεί να λειτουργεί σαν μεσάζοντας**, χαρατσώνοντας τους «ωφελομένους» που δέχονται μία υπηρεσία και δίνοντας από αυτά (όταν και αν τα εισπράξει) την αμοιβή των εργαζόμενων με αντίτιμο. Με απλά λόγια **νοικιάζουν τζάμπα προσωπικό απαλλασσόμενοι από εργαζομένους με πλήρη δικαιώματα και σταθερό μισθό και από την ευθύνη να προσφέρουν πλήρεις, δημόσιες και δωρεάν υπηρεσίες σε όλους**, τις οποίες ήδη έχουμε πληρώσει μέσω άμεσης και έμμεσης φορολογίας.

Μέσα από αυτού του είδους τις προσλήψεις (αλλά και αυτών στα προγράμματα “κοινοφελούς εργασίας” που μετατρέπουν το επίδομα ανεργίας σε χαρτζιλίκι και βαφτίζουν την εργασία «ωφέλεια») ο κάθε Δήμος επιβάλλει **ένα νέο καθεστώς εργασίας**, που ταιριάζει γάντι στις επιδιώξεις του κεφαλαίου και τις ΕΕ για την εξάλειψη και των όποιων εργασιακών δικαιωμάτων έχουν απομείνει. Τοπικό και κεντρικό κράτος, αναλαμβάνουν να επιβάλλουν την εργασία με νέους όρους, που στοχεύει σε **ένα νέο, πιο σκληρό καθεστώς εκμετάλλευσης**. Και όλα αυτά στο όνομα της καταπολέμησης της ανεργίας.

Οι κυβερνήσεις αλλάζουνε, οι πολιτικές επιλογές μένουν

Όλα όσα παραθέσαμε παραπάνω αφορούν νόμους που ψήφισαν προηγούμενες κυβερνήσεις ΝΔ και ΠΑΣΟΚ, βοηθούμενες από τα διάφορα δεκανίκια τους (ΛΑΟΣ - ΔΗΜΑΡ) όποτε τα χρειαστήκαν. Από τα τέλη, όμως, του Γενάρη του 2015 έχουμε μία άλλη κυβέρνηση. Μία κυβέρνηση **ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ**, μία κυβέρνηση της «ελπίδας» όπως παρουσιάστηκε, που **θα καταργούσε το μνημόνιο** (σε ένα και μόνο άρθρο όπως ψηφίστηκε) και όλους τους εφαρμοστικούς νόμους (όπως και ο ν. 3986/2011 για τον περιορισμό των προσλήψεων που αναφέρουμε παραπάνω).

Αν λοιπόν θέλουμε να θεωρούμε ότι αυτή η κυβερνητική αλλαγή έφερε και κάποια αλλαγή στο πολιτικό σκηνικό της χώρας, που οι κυβερνώντες άλλα λέγανε προεκλογικά και άλλα τελικά εφαρμόζανε, θα πρέπει να θεωρήσουμε ως δέσμευση την όποια δημόσια τοποθέτηση, ειδικά όταν αυτή προέρχεται από τον πρόεδρο ενός κόμματος που διεκδικεί την εξουσία. Αφήνοντας, λοιπόν ασχολίαστο δεσμεύσεις για «*τη διαγραφή του μεγαλύτερου μέρους της ονομαστικής αξίας του χρέους, ώστε να γίνει βιώσιμο*» (συνέντευξη Α. Τσίπρα στην ΔΕΘ, 2014), θα σταθούμε στο πως η «κατάργηση του μνημονίου» παίρνει σάρκα και οστά και θα εξετάσουμε ποια πολιτική τελικά υλοποιείται.

Ας δούμε λοιπόν το έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών προς τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις με τίτλο «*Προγραμματισμός προσλήψεων έκτακτου προσωπικού έτους 2015 στους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού και τα ΝΠΙΔ αυτών*» (ΑΔΑ: ΒΜΑΛ465ΦΘΕ-Κ950), με ημερομηνία 25 Φεβρουαρίου 2015 (με την νέα κυβέρνηση). Αντί λοιπόν να καταργούνται οι μνημονιακοί νόμοι, **στο έγγραφο αυτό** προβλέπεται η διαδικασία του άρθρου 10 του ν.4257/2014, προβλέπεται δηλαδή η **πρόσληψη προσωπικού ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου ανταποδοτικού χαρακτήρα** και δίνεται ιδιαίτερη έμφαση για τους απασχολούμενους (λες και δεν είναι εργαζόμενοι) «*με σύμβαση έργου που αμείβονται αποκλειστικά από έσοδα υπό τη μορφή αντιτίμου*».

Ένα παράδειγμα (γιατί μετέπειτα υπήρξε και το πρόγραμμα «ωφελομένων» στους ΟΤΑ που προέβλεπε ότι οι εργαζόμενοι εκεί θα εργάζονται «*κατά παρέκκλιση των νόμιμων αμοιβών που προβλέπονται από την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας και τις οικείες συλλογικές συμβάσεις*»). που δείχνει ότι όχι μόνο δεν καταργούνται όλοι οι αντεργατικοί και αντιλαϊκοί νόμοι των προηγούμενων κυβερνήσεων, αλλά συνεχίζουν να εφαρμόζονται. Ειδικότερα στο πεδίο της εργασίας, **οι πολιτικές κατευθύνσεις ΕΕ και ΔΝΤ** που εφάρμοζαν οι προηγούμενες κυβερνήσεις, υιοθετούνται και από την νέα κυβέρνηση, δείχνοντας ότι **μπορεί να αλλάξει ο διαχειριστής αλλά εντός του των υφιστάμενων πλαισίων δεν είναι δυνατόν να αλλάξει και ο πυρήνας της πολιτικής που ακολουθείται**.

Εργαζόμενοι με αντίτιμο στο Ωδείο Δήμου Νέας Ιωνίας

Από το ξέσπασμα της καπιταλιστικής κρίσης μέχρι σήμερα, πολλές δημόσιες δομές, κυρίως προνοιακές, έχουν κλείσει ενώ κάποιες άλλες ουσιαστικά δεν λειτουργούν και κινδυνεύουν να κλείσουν εξαιτίας έλλειψης προσωπικού. Η δικαιολογία πάντα η ίδια, το κόστος λειτουργίας της κάθε δομής αλλά η αλήθεια άλλη. **Η απόσυρση του δημόσιου τομέα για να αφήσει πεδίο δόξης λαμπρό για την κερδοφορία του κεφαλαίου.** Ο τρόπος για να απαλλαγεί το κράτος (τοπικό ή κεντρικό) από τις υποχρεώσεις προς τους πολίτες που φορολογεί και να δώσει την ευκαιρία στο κεφάλαιο να βρει νέα πεδία κερδοφορίας.

Τι γίνεται όμως με δομές που μπορεί να μην είναι αποδοτικές για το κεφάλαιο (ή μπορεί ακόμα να μην είναι στα σχέδιά του) και που είτε προϋπήρχαν είτε όχι είναι σημαντικές για μία τοπική κοινωνία;

Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι το Ωδείο Δήμου Νέας Ιωνίας. **Μίας δομής που θα πρέπει να έχουν όλοι οι δήμοι προσφέροντας καθολική και δωρεάν πρόσβαση σε όποιον τον επιθυμεί.** Μίας δομής όμως που ενώ είναι «*δεδομένο το δικαίωμα του κάθε πολίτη να έχει πρόσβαση τόσο στη γενική όσο και στην καλλιτεχνική εκπαίδευση και με την προϋπόθεση ότι η Πολιτεία δεν μπορεί να του το παρέχει, ενώ ο ίδιος αδυνατεί οικονομικά, εξαιτίας και της οικονομικής συγκυρίας*» (απόσπασμα από την πράξη 31/2011 τους ΟΠΑΝ, Έγκριση δημιουργία Ωδείου) δεν παρέχεται δωρεών αλλά με την μορφή διδασκτρων, απαραίτητα για την μισθοδοσία των εργαζομένων του. Διδάκτρα που εισάγουν αποκλεισμούς σε άτομα που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να πληρώσουν.

Στο παρόν κείμενο δεν θα θέλαμε να ασχοληθούμε με θέματα και σημαντικότερα προβλήματα όπως η καθυστέρηση στην υπογραφή των συμβάσεων με παράλληλη καθυστέρηση στην πληρωμή των εργαζομένων (μέχρι και 5 μήνες), ή το άλυτο μέχρι σήμερα πρόβλημα στέγασης του Ωδείου που στεγάζεται «προσωρινά στις εγκαταστάσεις του 19ου Δημοτικού Σχολείου Νέας Ιωνίας» (απόσπασμα από την πράξη 31/2011 τους ΟΠΑΝ) κατά το 3ο έτος λειτουργίας του.

Περισσότερο θα θέλαμε να σταθούμε στο νέο μοντέλο τόσο σε σχέση με τις εργασιακές σχέσεις που προωθούνται μέσα από τέτοιες δομές όσο και στην μετάκληση του κόστους λειτουργίας των δομών αυτών στους «ωφελούμενους».

Οι ΟΤΑ έχουν χρησιμοποιηθεί και άλλες φορές στο παρελθόν ως πεδίο πιλοτικής εφαρμογής νέων μορφών εργασίας. Κάτι τέτοιο επιχειρείται ουσιαστικά και σήμερα σε ότι αφορά τους εργαζόμενους με αντίτιμο που ως στόχο έχει την καθιέρωση νέων μορφών ελαστικής εργασίας χωρίς δικαιώματα. Σε σχέση λοιπόν με τις εργασιακές σχέσεις των εργαζομένων στο Ωδείο και επειδή έχουμε ήδη προηγουμένως αναφερθεί για αυτές, θα θέλαμε να τονίσουμε ότι **επιβάλλεται να γίνουν προσλήψεις μόνιμου προσωπικού, με πλήρη εργασιακά δικαιώματα και σταθερό μισθό.** Δεν είναι δυνατόν οι εργαζόμενοι του ωδείου να αντιμετωπίζονται ως «εργαζόμενοι με δίσκο» που ανάλογα με τον αριθμό των μαθητών τους θα βγαίνει και ο μισθός τους και που η μισθοδοσία τους θα εξαρτάται με το αν πλήρωσαν οι όχι οι μαθητές τα δίδακτρα.

Από την άλλη μεριά, η παγίωση της κατάστασης που επιβάλλει ότι για την οποιαδήποτε υπηρεσία απολαμβάνει κάποιος θα πρέπει να πληρώνει δίδακτρα ή συνδρομή πρέπει να σπάσει. Η έμμεση και άμεση φορολογία που πληρώνουμε αρκεί για να απαιτούμε την **πλήρη, δημόσια και δωρεάν παροχή κοινωνικών παροχών.** Ειδικότερα όταν αυτές έχουν να κάνουν και με κοινωνικά αγαθά όπως η παιδεία.

Είναι απαράδεκτο στο όνομα της παροχής της οποιαδήποτε υπηρεσίας να εφαρμόζονται πολιτικές που είναι ενάντια στα συμφέροντα του κόσμου της εργασίας. Ο Δήμος θα πρέπει να σταματήσει άμεσα την εφαρμογή αυτής της πρακτικής και να προχωρήσει σε:

- **πρόσληψη μόνιμου προσωπικού για το Ωδείο,**
- **κατάργηση των διδασκτρων για δωρεάν - καθολική πρόσβαση στο Ωδείο σε όποιον το επιθυμεί.**